

agrupació excursionista talaia

F E D E R A T S A :

federación catalana de montaña
federación catalana de esquí
comité de exploraciones subterráneas de cataluña
asociación española de camping y caravana

CARRER ANSELM CLAVE, 3 - TELEFON 893 12 57 - VILANOVA I LA GELTRU

CIRCULAR PER ALS SOCIS

G E N E R 1 9 7 3

Oposició al abocador de brossa del Massís del Garraf

La nostra Junta Directiva, assabentats del perill que per a la nostra població i comarca, representa el projectat abocador de brossa al massís de Garraf, ha dirigit a l'Ajuntament una carta d'oposició a l'esmentat abocador. El mateix Batlle Sr. Benavent, en nom de la Corporació Municipal, ens ha contestatagraïnt-nos l'ofertiment dient-nos que es tindrà en compte l'oposició quan sorgeixi l'oportunitat.

Cal que tots els socis i vilanovins en general prenguin consciència de l'irreparable mal que pot ocasionar els milers de tones de brossa, que periòdicament depositaran els camions de l'Ajuntament de Barcelona. L'informe de l'Escola Catalana d'Espeleologia parla suficientment clar de la possibilitat de contaminació química i bacteriològica de les aigües dels nostres rius i de tota la costa, incloent els greus perjudicis que pot ocasionar a la pesca. Es necessari, doncs, qui tingui un conduc-

te a l'abast per recolzar l'oposició a aquest abocador, ho faci abans que sigui massa tard.

CONFERENCIA COLLOQUI SOBRE L'ABOCADOR DE BROSSA

El passat dia 16. al Local de la Confraria de Pescadors, va tenir lloc una conferència colloqui sobre els possibles estralls que l'abocador de brossa al Massís de Garraf pot ocasionar a la cada vegada més minvada pesca del nostre litoral. La conferència va ésser realitzada pel Dr. Antoni Ballesté, de l'Institut d'Investigacions Pesqueres adscrit al C.S.I.C., amb la collaboració del Sr. Joan Senten-Josa, professor de l'Escola Catalana d'Espeleologia. Molt científica i documentada la conferència, va fer que els assistents fessin encerts comentaris i preguntes sobre les possibles solucions a una cosa que afecta a l'únic mitjà de vida que tenen els mariners.

A.E. TALAIA
BIBLIOTECA
ARXIU

LAS SEPULTURAS OLERDOLANAS

(I)

Todos los excursionistas y amantes de las cosas antiguas de nuestra región habrán visto alguna vez en una de sus excursiones a Olérdola o Eramprunyà, unas sepulturas excavadas en la roca de configuración humana. A estas sepulturas se ha dado el nombre de Olerdolanas o más frecuentemente antropomorfas.

Muchos se habrán preguntado quienes fueron los que las hicieron, algunos habrán buscado en su biblioteca la respuesta, pero pocos habrán podido llegar a una conclusión, porque se plantearon uno de los problemas de más difícil solución de la arqueología moderna. Muchos han sido también los arqueólogos que las han estudiado, pero la dificultad de su cronología es tal, que los más ilustres expertos emiten opiniones tan distintas, que el problema se puede considerar lejos de solucionarse. Un procedimiento para determinar su antigüedad podría ser el análisis por el radio carbono 14, pero este procedimiento todavía no realizado en España, es por su coste, realmente prohibitivo para casos que no se juzgan de gran importancia.

No nos proponemos hallar una solución para este problema, nos limitaremos a hacer un estudio de las necrópolis rupestres que conocemos y de aquellas que tenemos referencias escritas, relacionándolas con el conjunto arqueológico-artístico en que se encuentran. Por último expondremos las teorías propuestas por los distintos arqueólogos que las han estudiado.

Este tipo de enterramiento se practicó con relativa frecuencia en

Francia, Italia y Portugal, Islas Baleares y España (de momento ignoramos su existencia en otros países).

Sepulturas antropomorfas en el Penedès y Extensiones

Consideraremos como tipo las sepulturas existentes en Olérdola, por lo que intentaremos hacer su descripción de la forma más clara posible. Todas son similares, tienen la forma del cuerpo humano, marcando la configuración de la cabeza y de los hombros, y desde aquí siguen los lados convergentes hasta los pies, rematando en curva. Casi todas presentan en su contorno un rebaje destinado a recibir las losas que las cubrían, estando éstas unidas por un fuerte estuco. Las dimensiones son variables, existiendo sepulturas de recién nacido mezcladas con otras de grandes dimensiones.

El conjunto arqueológico del Pla dels Infants, además de las sepulturas excavadas en la roca comprende una serie de silos de igual factura y las ruinas de una iglesia románica. Las sepulturas dentro del recinto fortificado están junto a la también románica de S. Miguel, cuyo origen se remonta a los primeros tiempos de la reconquista, como lo atestigua el oratorio mozárabe allí existente.

Las sepulturas del Castillo de Eramprunyà son análogas a las de Olérdola. Lo más interesante de esta necrópolis es que al abrirse la alberca allí existente quedó una sepultura cortada por la mitad, pudiéndose afirmar, pues, que las sepulturas son anteriores a las demás construcciones allí existentes. Se tie-

ne referencias del castillo de Eramprunyà a partir del año 957 (San Cugat, I, 44).

En el Castillo de Gelida se han puesto recientemente al descubierto unas sepulturas idénticas a las anteriores. El descubrimiento tuvo lugar al levantar el pavimento de la iglesia románica allí existente. Esta iglesia presenta vestigios de una construcción prerrrománica probablemente de pequeñas dimensiones o agregada a la nueva construcción en el siglo XI o XII.

Junto a la Iglesia de Santa María de Cervelló y en diversos puntos de la montaña donde está emplazado el castillo, se pueden ver algunas de estas sepulturas. Dos de ellas están lado a lado con los muros de la iglesia, y todo nos hace pensar que ésta esconde alguna más.

Lo mismo puede decirse del conjunto arqueológico de Calafell. El ábside de la iglesia del castillo corta una sepultura, pudiéndose obser-

var la parte correspondiente a los pies fuera del recinto fortificado y la parte de la cabeza en su interior. Las primeras noticias referentes al castillo de Calafell datan de 999.

Aunque se tienen referencias de otras sepulturas antropomorfas en el Penedés y sus extensiones, por no haberlas visitado, excusamos su descripción.

En cuantas hemos visto se pueden establecer las siguientes analogías:

1.º Su proximidad a iglesias románicas erigidas en los siglos XI o XII pero guardando una absoluta discordancia constructiva con dichos templos que revelan ser posteriores a las sepulturas.

2.º Su vacuidad. De los pocos casos que se tiene referencia de haber encontrado cadáveres en su interior, éstos aparecieron siempre muy destrozados y sin vestigios de ajuar fúnerario.

XAVIER VIRELLA

SECCIO MUSICAL

Aquesta secció organitza un curset de "Cant de muntanya", del dia 23 de gener al 10 d'abril, cada dimarts de 9 a 10 del vespre. Pensant en que seria interessant preocupar-nos d'un aspecte que ja s'havia introduït en la nostra Agrupació altres vegades.

A tots en agrada, quan sortim d'excursió, de cantar plegats amb els companys. A vegades fins i tot intentem d'afegeir-hi alguna segona veu, o d'acompanyar-nos amb la flauta o la guitarra. Sovint ens trobem amb l'inconvenient de que no acabem de posar-nos d'acord. Sabem cançons a mitges, amb ritmes diversos. I els acompañaments destinats a fer la cançó més bonica, moltes vegades no encaixem prop bé, i sovint, desenganyats, ho deixem estar. Si la sortida és llarga, fins i tot ens trobem que ens falta repertori.

Aquest curset, a més de fer-nos passar estones agradables, amb cants i guita-

rres, pretén solucionar una mica aquestes deficiències que molt sovint constatem.

No és idea nova la de preparar aquests "Cursets de Cant". Ja en l'any 1954, el mestre Elisard Sala, en un article del butlletí de l'I.U. E. C. "Senderos", deia dels esmentats cursets: "Tots coneixem el mateix repòrti així com també el ritme exacte de cada cançó, expressant-la amb alegria, que és l'única manera de sentir-se feliç cantant. Us imagineu com seria d'impressionant un campament on tots sense excepció cantessim la mateixa cançó, amb l'equilibri emocional necessari? Seria d'una bellesa indescriptible. Com seria d'emocionant cantar una cançó en el tren, sense que la gent s'escañalitzés! Tenim ganas de cantar? Doncs cantem! Però amb disciplina. Es de l'única manera que trobarem la bellesa del cant".

NOTICIARI

III CICLE D'EXCURSIONS PER A INFANTS

El diumenge 26 de novembre passat, un grup de 40 infants i 7 acompanyants sortiren en tren des de l'estació de Vilanova fins a la de la població de Castelldefels. El dia no es mostrava gaire propici, però volgué la casualitat que en el curs de l'excursió els expedicionaris no patissin fred ni tinguéssin d'aguantar cap ruïxim, inclemències meteorològiques que planaren sobre les contrades vilanovines en el curs d'aquell dia.

Des del poble de Castelldefels el grup remuntà el Fondo de Can Roca fins a les immediacions de la masia que dóna nom al fonsal, i on hi ha la mina d'aigua, on s'esmorzà. A la quixalla els féu gràcia veure que, tal com els havien predit, es produí en aquell lloc una processó contínua de persones a peu i amb tota mena de vehicles, amb les seves corresponents garrafes i l'inseparable embut i pot per recollir el líquid.

Després d'esmorzar es prossegui la marxa fins al peu de les cingles de Can Roca, lloc on acostumen a fer-hi pràctiques els futurs escaladors. Una bona part de la tropa es quedà a contemplar les ascensions i «rappells» d'un grup d'excursionistes barcelonins. La resta de la mainada preferí ascendir fins al proper Collet de la Remuguera i contemplar des d'aquell lloc una extensa panoràmica del Garraf, part del qual, si no es detura el projecte abocador d'escombraries, possiblement ja no serà vi-

sitable dintre de poc temps. De retorn es féu una breu parada a la boca de la Cova Perduda, petita cavitat situada al peu dels penyals de Can Roca.

Un cop reunits i havent dinat es féu el retorn cap a Vilanova, arribant-hi als voltants de la mitja tarda.

El diumenge 17 de desembre s'efectuà la ja tradicional excursió matinal del verd per recollir molsa y vegetals per a ornar els Pessebres nadalencs. El lloc escollit enguany fou el fondo de la Carsosa. Primerament s'esmorzà al redós de l'ermita de Lurdes i a continuació es passà el Foix a gual, (ja que el Pantà segueix sobreixint-se) saltant per sobre de les pedres de la riera. El Fondo de la Carsosa tributa al Foix enfront mateix de Lurdes. Com que queda situat al Nord de la Serra de la Talaia, hi ha algunes raconades d'aquesta part de l'obaga on la vegetació creix ufanosa a causa del grau d'humitat, en violent contrast amb zones ben properes d'extrema sequetat.

De molsa se'n pogué recollir bona quantitat. El galzerà anava més escàs, tot i que se'n colliren uns bons ramells i no es pogueren arreplegar suficients mostres d'aquesta curiosa planta de fruits vermellosos per a acontentar tota la mainada. Els més grandets efectuaren l'ascensió al cim de la Talaia (279 m.), davallant amb la deguda precaució per la via del pedruscall. En aquesta sortida participaren 48 infants i 10 acompanyants.

NOTICIARI

EL FUTUR ABOCADOR D'ESCOMBRERIES

L'Ajuntament de Barcelona ha passat a la contraofensiva en el debatut problema de les escombreries. Com ja era d'esperar, assegura que no hi ha cap mena de perill de contaminació ja que les aigües d'aquella zona van a parar al Delta del Llobregat. A més, diuen, seran impermeabilitzades les parets i fondals dels barrancs suspectes de filtracions, operació que a nosaltres ens sembla molt més utòpica que la d'emblanquinar pallers, ja que si això fos possible ja s'hauria resolt el problema de més d'una inoperant presa d'embassament en què els geòlegs no tinguéren present la karstificació de les calisses.

De totes maneres, aquestes declaracions ajudaran la tranquil·litat de conciència dels responsables d'aquells municipis que no tenen ganes d'enfrontar-se amb les decisions empreses per l'Administració del Cap i Casal. En el curs de la darrera excursió infantil als contorns de Castelldefels tinguéren ocasió de comprovar que a la Riera Seca, sota del Turó del Gall, es feien treballs d'explanació per construir-hi un pont sobre d'aquella torrentera per facilitar l'accés cap a la Vall de Joan. Sembla evident que es treballa perquè l'abocador d'escombreries sigui un fet consumat sense que els responsables del sector possiblement afectat es puguin fer càrrec veritablement del perill que els caurà a sobre.

Darrerament llegírem a la premsa que la Comissaria d'Aigües del Pirineu Oriental havia imposat diverses sancions per alterar el llit d'algues rieres o abocar-hi aigües brutes, entre elles l'obstrucció del barranc de Cal Dori del veí terme de Canyelles. Molt ens agradaria llegir en els diaris l'opinió d'aquesta eficient Comissaria respecte a les escombreries del Garraf, el claveguerat vilafranquí que circula pel Foix i la Riera de Canyelles i alguna altre qüestió que ens molesten molt més que algun barranquet més o menys urbanitzat.

FONT COMERCIALITZADA

Recentment hem vist anunciar la venda de garrafes d'aigua del manantial de la **Font de la Vall (Olèrdola)**. Ens informen que aquesta font és la que coneixem amb el nom de Can Ximet, surgència situada dins de la finca que està tocant als antics habitatges troglodites de les Coves de La Vall. Un acreditat laboratori garantitza la pureza de l'aigua.

L'AUTOPISTA DEL PENEDES

Possiblement al publicar-se aquestes ratlles es podrà circular per l'autopista entre Vilafranca i Martorell. Prematurament foren collocats en totes les cruïlles vilanovines cartells indicadors de la nova ruta. L'enllaç per la carretera de Canyelles encara està molt endarrera, i per ara cal anar fins a Vilafranca i entrar-hi per l'enllaç proper a Ferran.

L'ELEFANT (Montserrat)

(Vía Capeta - 2.ª ascensión)

No sé cuando se logaría vencer esta vía, pues poco rastro dejaron, ya que se encontraba casi despitonada, excepto tres pitones y dos pitonisas de fisura. Siempre nos llamó la atención volver a pasar este itinerario de la vieja escuela Montserratina, que dejando aparte otras tentativas, nuestro grupo tuvo la primera ocasión de meterse en esta vía en Semana Santa de 1970, pero las condiciones atmosféricas no acompañaron a estos compañeros, Pau Montaner y Vicens Barberá, que sólo consiguieron ascender unos quince metros y lo dejaron definitivamente.

Fue en año nuevo de 1972, aprovechando los tres días de fiesta cuando decidimos reemprender la hazaña de nuestros compañeros; así que el 31 empezamos a elevarnos por un diedro muy marcado de unos 45 metros. La primera dificultad que encontramos fue a los 15 metros; se presentó una fisura bastante ancha y extraplomada, donde tuvimos que introducir varios tacos de diferentes medidas hasta llegar a la primera reunión: 1.ª R. Con dos pitones de buril, empezamos a ganar altura al segundo largo, hasta que el tiempo lo permitió, y al comenzar a llover empezamos a rapelar y dejar las cuerdas fijas para volver al día siguiente, pero nada pudimos hacer, ya que el presente dió los buenos días con un diluvio, y dos de los nuestros, Angel Vedo y Agustín Dámaso fueron pasados por agua al ir a sacar las cuerdas fijas.

Un mes tendría que pasar para que volviéramos otra vez y fuera la definitiva, así que una vez llegado al punto anterior alcanzado, empezamos otra vez a clavar en una fisura muy buena después de abandonar el

diedro. Esta vez el tiempo lo teníamos a favor, excepto que el tiempo estaba bastante bajo, pero esto no fue obstáculo para que Pau Montaner y el que suscribe consiguiéramos por segunda vez esta vía de incógnita que ya no la tiene después de más de 20 años. Contentos y satisfechos de lo efectuado nos felicitamos mutuamente después de pasar 3 horas entregados a nuestro fin y como siempre después de arrastrar nuestros cuerpos por la vertical, fueron a parar al tan querido bar de Monistrol donde lo celebramos con los demás del ramo de la cuerda.

APROXIMACION. Salir de San Benet por el camino que va a la ermita de San Salvador. Una vez llegada a ésta, girar a la derecha por un sendero que llega al lugar donde habita la ermitaña, una vez aquí el diedro es perfectamente visible.

RESEÑA TECNICA. 1.ª Tirada 20 m. IV y V L. subidos en el porche de la balsa, coger una sabina seca, y de aquí seguir por el diedro ayudados por pitones, sin pérdida hasta la 1.ª R. 6 pitones, 4 pitones de buril y cuatro tacos.

2.ª tirada 35 m. A2, IV y V L. Salir del hueco por la derecha sobre estribos; alcanzar una escarpa en una llastra descompuesta, pasar una sabina con la ayuda de una baga, para meter una pitonisa de buril, pasar otra sabina y salir en libre hasta donde se bifurca la fisura del diedro, efectuar el cambio clavando un pitón para llegar a una sabina seca, seguir la fisura empotrado hasta llegar a la 2.ª R. (estribos), 6 pitones, 3 pitones de buril y 1 taco.

3.ª Tirada 40 m. IV L y A2. Seguir la fisura con tacos y escarpas hasta una reunión intermedia montada

AUTO-VENTA VILLANUEVA

COMPRO
VENTA
CAMBIO

FINANCIAMOS TODA CLASE DE VEHICULOS

No solamente comprando obtiene beneficio sino que después no le dejamos desamparado.

Nuestros servicios garantizan su tranquilidad

Asesoría Jurídica
Organización de Empresas
Departamentos Gestoría
Seguros

Oficina Colaboradora: Asesoría Jurídica y Contable
Jardín, 11 - Tel. 893 26 74

con tres hierros (se aconseja hacer aquí una reunión para que nos podamos entender con el segundo), seguir una placa vertical hasta una sabina, pasarla en doble cuerda, y de aquí saldremos en libre muy fácil hasta el collado de «La Mamelluda» y «El Elefant» haciendo la 4.ª R. 4 tacos, 6 pitones y 2 bagas.

NOTA: Desde la reunión interme-

dia se puede salir en libre IV L haciendo un flanqueo a la izquierda de 20 o 30 m.

Segunda ascensión efectuada por Joan Chaparro y Pau Montaner, miembros del G.E.A.M. de la A. E. Talaia de Vilanova i la Geltrú el día 30 de enero de 1972.

JOAN CHAPARRO

Secció Nàutica TIPLAY

Creuer Canaries, 34 - Tel. 893 29 98 - Vilanova i la Geltrú

ESCOLA SKI
COMPRA VENDA D'EMBARCACIONS
DISTRIBUIDOR DUCATI

Secció Agrícola TIPLAY

Sant Josep, 10 - Tel. 893 30 89 - Vilanova i la Geltrú

Taller reparació de motos,
venda de maquinària agrícola,
reparació de maquinària agrícola

Esports TIPLAY

Material esportiu per:

Tenis - Fútbol - Hockei - Basquetbol - Atletisme
Alpinisme - Esquí - Gimnasia

Tenim tot el que necessiteu

VISITEU-NOS A: Rbla. Vidal, 17 - Vilanova i la Geltrú